

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Α'

15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1923

ΑΡΙΘ. 29

ΑΝΑΓΚΗ ΡΙΖΙΚΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΕΝ Τῇ ΔΙΟΙΚΗΣΕΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ *

Τὸ ἀναφνὲν κατ' αὐτὰς παρ' ἡμῖν ἐκκλησιαστικὸν ζήτημα, ἀσχέτως πρὸς τὴν οὐσίαν καὶ τὰς λεπτομερείας αὐτοῦ, εἶναι μία τῶν συνεχῶς ἐπαναλαμβανομένων ἐκδηλώσεων τοῦ κρατοῦντος πλημμελοῦς συστήματος σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας. Τὸ σύστημα τοῦτο καθωρίσθη τὸ πρῶτον ἐπὶ Ὁθωνος ὑπὸ τοῦ Προτεστάντου Ἀντιβασιλέως Μάουρερ, ὅστις διωργάνωσε τὴν Ἐκκλησίαν ὅπως διόλου ἀνελευθέρως, καταργήσας τὴν αὐτοτέλειαν αὐτῆς καὶ παραδώσας αὐτὴν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Πολιτείας. Τὸ πολιτικοκρατικὸν σύστημα τοῦ Μάουρερ ἔκτοτε μένει ἀμετάβλητον ὄχι μόνον κατὰ τὰς βάσεις ἀλλὰ καὶ τὰς λεπτομερείας του. Διότι πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος διέπεται ὑπὸ νόμων, οἵτινες ἀντέγραψαν τὸ πρῶτον Νομοθετικὸν Διάταγμα τοῦ 1833 περὶ τῆς Ἐκκλησίας. Τὰ πάντα ἀνεσυνετάχθησαν ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Κράτει, ἀλλ' οὐδέποτε ἠθέλησεν ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία νὰ βελτιώσῃ τὴν κατάστασιν τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν περὶ αὐτῆς πεπαλαιωμένων καὶ ἀνελευθέρων νόμων.

Οἱ νόμοι δὲ οὗτοι, ἐξαρτῶντες τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας παρὰ τῆς Πολιτείας, ἐπιτρέπουν τὰς ἐπεμβάσεις κατὰ τοιοῦτον σκανδαλώδη πολλάκις τρόπον, ὥστε νὰ καθιστῶσι τὴν Ἐκκλησίαν ὄργανον τῆς ἐκάστοτε ἰσχύουσας πολιτικῆς μερίδος. Εὐκόλως δὲ κατορθώνει τοῦτο ἡ Πολιτεία, διότι τὰ διοικητικὰ ὄργανα τῆς Ἐκκλησίας ἐξαρτῶνται παρὰ τῆς Πολιτείας, καὶ αὐτὴ δὲ ἀκόμη ἡ Σύνοδος, ὁσάκις δὲν καθίσταται ὄργανον ἀνατρέπεται καὶ μεταβάλλεται, ὡς πολλάκις ἐγένετο μέχρι τοῦδε. Τὸ μᾶλλον ἐλαττωματικὸν σημεῖον τοῦ κρατοῦντος συστήματος τῆς διοικήσεως τῆς

Ἐκκλησίας καὶ τὸ διευκολῦνον τὰς ἐπεμβάσεις τῆς Πολιτείας εἶναι ἡ ὑπαρξίς τοιαύτης Συνόδου, τῆς ὁποίας ὁ θεσμὸς δὲν ἐξεπήγασεν ἐκ τῶν Κανόνων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀλλ' εἶναι δάνειος, ληφθεὶς ἐκ διαφόρων προτεσταντικῶν ὑποδειγμάτων. Διότι κατὰ τοὺς Κανόνας τῆς Ἐκκλησίας πρέπει νὰ διοικῆται ὀλόκληρος ἡ Ἱεραρχία. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ἡ ἐκκλησιαστικὴ αὐτοτέλεια προσβάλλεται καὶ ἐξευτελιζέται διὰ τῆς εὐκολίας, ἣν ἔχει ἡ ἐκάστοτε κρατοῦσα πολιτικὴ μερίς, πρὸς τὸν καταρτισμὸν καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν διάλυσιν καὶ ἀντικατάστασιν τῆς Συνόδου.

Κατὰ πόσον ἐβλάψε τὴν Ἐκκλησίαν τὸ κρατοῦν σύστημα ἀποδεικνύει καὶ ἡ ἥκιστα εὐχάριστος κατάστασις τῆς καὶ ὁ ἐκ τῶν αὐθαιρέτων πολιτικῶν ἐπεμβάσεων ταραχώδης ἐσωτερικὸς τῆς βίος. Ἐπὶ 90 ἔτη ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία οὔτε ἐπραξέ τι ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας, οὔτε ἀφῆκε τὴν Ἐκκλησίαν νὰ πράξῃ ἡ ἰδία γενναῖόν τι πρὸς ἀνόρθωσιν αὐτῆς. Ἀρκεῖ μόνον νὰ σημειωθῇ, ὅτι οὐδεμιᾶς ἀπολύτως Ἐκκλησίας ὁ Κλῆρος διατελεῖ εἰς οἶαν ὁ Ἑλληνικὸς Κλῆρος διατελεῖ κατάστασιν. Εὐρέθη ζηλωτὴς Μητροπολίτης Ἀθηνῶν, ὅστις ἔδρασε μεγάλην Ἱερατικὴν Σχολήν, ἀλλὰ τὸ ἑλληνικὸν Κράτος κατεδέχθη ν' ἀρπάσῃ αὐτὴν καὶ νὰ μεταβάλλῃ εἰς Σχολεῖον Χωροφυλακῆς. Ἐδήμεισε τὸ Κράτος ἐπανειλημμένως τὴν περιουσίαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ καθ' ἐκάστην ἐξακολουθεῖ νὰ καταλαμβάνῃ τὰ ὑπολειφθέντα κτήματά της, χωρὶς νὰ συλλογίζηται ὅτι μίαν ἡμέραν ἡ Ἐκκλησία θὰ στερηθῇ τῶν ἀπολύτως ἀπαραιτήτων πρὸς συντήρησιν αὐτῆς μέσων. Διότι μόνον τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ἐξ ὅλων τῶν Κρατῶν τοῦ κόσμου οὐδὲν δίδει πρὸς συντήρησιν τῆς Ἐκκλησίας. Μέχρι τοῦ 1910 ἐμισθοδοτεῖ τοὺς Ἐπισκόπους, ἀλλ' ἔκτοτε οὐ μόνον ἀπηλλάγη τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης ἀλλὰ καὶ ἐπέβαλεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν νὰ χορηγῇ ὠρισμένον πο-

* Ὑπομνηστικὸν σημεῖωμα τοῦ Μικ. Μητροπολίτου Ἀθηνῶν πρὸς τὸν Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν.

σὸν ὑπὲρ τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ νὰ δαπανᾷ ἑκατομμύρια πρὸς μισθοδοσίαν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἦτοι τῶν Καθηγητῶν τῶν Θερησκευτικῶν εἰς τὰ δημόσια σχολεῖα, ὡς νὰ εἶναι τὸ Κράτος τὸ Ἑλληνικὸν ἄθρησκον! Οἱ Καθηγηταὶ δὲ οὗτοι ἐκτὸς τῶν θερησκευτικῶν, τῶν ὁποίων ἡ διδασκαλία περιορίσθη εἰς τὸ ἐλάχιστον, διδάσκουσιν Ἑλληνικά, γεωγραφίαν, ἱστορίαν, γυμναστικὴν, μουσικὴν. Καὶ ὅμως μισθοδοτοῦνται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ἣτις οὔτε κἂν ἐρωτᾶται διὰ τὸν διορισμὸν αὐτῶν ἢ διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν θερησκευτικῶν μαθημάτων. Τὸ κράτος διατάσσει καὶ ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ ἐκτελῇ διαταγὰς. Ἀλλὰ πολλάκις διατάσσει καὶ ἐναντίον τῶν θεμελιωδῶν Κανόνων, διασεῖον αὐτὴν τὴν ὑπόστασιν τῆς Ἐκκλησίας.

Οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες τῆς Ἑλλάδος ἀπέβαλον τὴν ἀντίληψιν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον αὐτοτελῆ πνευματικὸν ὄργανισμὸν, ὅστις διεπόμενος ὑπὸ ἰδίων Κανόνων, ὧν τὸ κῦρος ἀναγνωρίζει τὸ Σύνταγμα, ἐσωτερικῶς μὲν εἶναι ἀπολύτως ἐλεύθερος, ἐξωτερικῶς δὲ ἐνεργεῖ μὲν καὶ κινεῖται ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Κράτους, ἀλλὰ δὲν δύναται ν' ἀπορροφηθῇ ὑπ' αὐτοῦ. Τοῦτο δοξάζουσι μετ' αὐθεντίας ὁ Σαρίπολος καὶ ἕτεροι συνταγματολόγοι, κανονολόγοι καὶ νομικοὶ Ἕλληνες. Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀποτελεῖ ἀπλῆν λεπτομέρειαν τῆς Κυβερνητικῆς μηχανῆς, οὐδὲ κατ' αὐτὸν τὸν ἀνελεύθερον Καταστατικὸν περὶ αὐτῆς νόμον, τὸν στηριζόμενον ἐπὶ τοῦ Ν. Διατάγματος τοῦ 1833. Ἀλλὰ δυστυχῶς, κατήντησε τελείως ν' ἀπορροφηθῇ παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας, καὶ μὴ ἔχουσα ἔρεισμα ἐκτὸς αὐτῆς ὑφίσταται τὰς συνεπείας τῶν συνεχῶν πολιτικῶν μεταβολῶν, δι' ὧν καταρρίπτεται καὶ ἐξαφανίζεται τὸ κῦρος αὐτῆς. Τούτου δὲ ἕνεκα ἡ Ἐκκλησία, ἐὰν δὲν μεταβληθῇ τὸ διέπον αὐτὴν σύστημα θ' ἀποβάλλῃ σὺν τῷ χρόνῳ τὴν δύναμιν αὐτῆς, καὶ θὰ παύσῃ ν' ἀσκῇ τὴν εὐεργετικὴν πνευματικὴν ἐπίδρασιν τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ θὰ καταντήσῃ νὰ θεωρῆται, ὡς ἔχουσα τελετουργικὴν τινὰ σημασίαν, ἄνευ ὑψηλότερας πνευματικῆς ἀποστολῆς.

Ἀντιθέτως πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν συμβαίνοντα, ἔθνη μεγάλα καὶ προηγμένα εἰς τὸν πολιτισμὸν ἀποδίδουσι μεγίστην σημασίαν εἰς τὴν

θρησκείαν, περιθάλλουσι μετὰ στοργῆς τὰς Ἐκκλησίας αὐτῶν, φροντίζουσι περὶ τῆς μορφώσεως καὶ τῆς ἀξιοπροποῦς συντηρήσεως τοῦ Κλήρου αὐτῶν καὶ θεωροῦσι γενικῶς ἐν τῶν πρωτίστων ἐθνικῶν αὐτῶν μελημάτων τὴν καλὴν κατάστασιν τῆς Ἐκκλησίας. Παρ' ἡμῖν δυστυχῶς, ἐντελῶς αὕτη παρημελήθη, ἐνῶ προσέφευγεν ἀνεκτιμήτους ἐθνικὰς ὑπηρεσίας εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος καὶ ἀποτελεῖ σήμερον δι' αὐτὸ τὸ μόνον ἠθικὸν στήριγμα, τὴν μόνην σώτειραν δύναμιν ἐν μέσῳ ἀνατρεπτικῶν ρευμάτων καὶ ἰδεῶν, ἔξωθεν εἰσορμώντων καὶ διασειόντων ἐκ θεμελιῶν τὸ ἑλληνικὸν οἰκὸδόμημα.

Ὅθεν εἶνε καιρὸς νὰ στρέψωσι τὴν προσοχὴν αὐτῶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ σοβαρῶς νὰ μεριμνήσωσι περὶ αὐτῆς οἱ ἀρμόδιοι. Ἀνάγκη ν' ἀποδοθῇ ἡ Ἐκκλησία εἰς ἑαυτὴν καὶ ν' ἀφεθῇ ἐλευθέρᾳ ἐν τῷ πνευματικῷ κύκλῳ τῆς δράσεώς της. Πρὸς τοῦτο πρέπει πρὸ παντός, νὰ καταργηθῇ ἡ κατὰ ξένα πρότυπα ὑφισταμένη Διοικοῦσα Σύνοδος καὶ ν' ἀνατεθῇ ἡ διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ἱεραρχίαν αὐτῆς, ν' ἀπαγορευθῇ δὲ διὰ Συνταγματικῆς διατάξεως ἡ ἐπέμβασις τοῦ Κράτους εἰς τὰ τῆς ἐσωτερικῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας...

ΕΚΛΟΓΗ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

Τῆ 6ῃ τοῦ παρόντος μηνός, ἡμέρα Πέμπτη, ἐξελέγη Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ὁ Μητροπολίτης Χαλκηδόνος κ. Γρηγόριος. Κατὰ τὰς πληροφορίας τοῦ Τόπου ἡ ἐκλογικὴ Σύνοδος ἀποτελεῖτο ἐκ τῶν Μητροπολιτῶν Κοζίκου, ἔχοντας καὶ τὴν ψῆφον τοῦ Μητροπολίτου Καισαρείας, Νικαίας, Χαλκηδόνος, Δέρκων, Προύσης, Νεοκαισαρείας, Αἴνου, Σουλθρίας, Ροδουπόλεως καὶ Ἀννέων, ἐχόντων τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν ἐπὶ τοῦ τουρκοῦ ἐδάφους, καὶ τῶν Μητροπολιτῶν Ρόδου, Φιλίππου πόλεως, Κορυτσᾶς, Βάρνης καὶ Δορραχίου, ἐχόντων τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν ἔξω τοῦ τουρκοῦ ἐδάφους, οἵτινες καὶ συμφώνως πρὸς ἔγγραφον τῆς Νομαρχίας Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὴν Ἱεράν Σύνοδον, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πατριαρχικῆς ἐκλογῆς διαβιβασθέν καὶ ἀφορῶν εἰς ὄρισμένα προσόντα ἐκλογεῶν καὶ ἐκλεξιμῶν ἀπεχώρησαν τῆς ἐκλογικῆς Συνόδου, ἐκχωρήσαντες ἅπαντα τὰ δικαιώματα αὐτῶν εἰς τοὺς Μητροπολίτας τῶν Τουρκοῦ ἐπαρχιῶν. Οὕτω τῆς ἐκλογικῆς Συνόδου καταρτισθείσης ἐκ τῶν ὑπολειφθέντων Μητροπολιτῶν, ἀποσφραγισθέντων δὲ τῶν ἀρχιερατικῶν ψηφοδελτίων καὶ ἀναδειχθέντων τῶν τριῶν ὑποψηφίων, ἦτοι τῶν σεβ. Μητροπολιτῶν Νικαίας κ. Βασιλείου, Χαλκη-

δόμος κ. Γρηγορίου και Προύσης κ. Κωνσταντίνου κατήλθον ἅπαντα τὰ μέλη τῆς ἐκλογικῆς Συνόδου εἰς τὸν Πατριαρχικὸν ναόν. Τῆς τελευτῆς προεξήρχεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κυζίκου κ. Καλλίνικος· οἱ δὲ σεβ. Μητροπολίται Νεοκαισαρείας κ. Ἀγαθάγγελος και Αἴνου κ. Ἰωακείμ ὠρίσθησαν ψηφοδέκται. Διαλογῆς δὲ τῶν ψήφων γενομένης ἀνεδείχθη Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης και Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Γρηγόριος ὁ Ζ', ὁ ἀπὸ Χαλκηδόνος, διὰ ψήφων δέκα, μιᾶς δοθείσης εἰς τὸν Μητροπολίτην Προύσης κ. Κωνσταντίνον.

Ὁ νέος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, Κρῆς τὴν καταγωγὴν, ἐγεννήθη τῷ 1848, ἐχηρημάτισε δὲ Μητροπολίτης Σερρών και Κυζίκου, ὅθεν τῷ 1913, ἐκλεγέντος Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου τοῦ προστάτου αὐτοῦ Μητροπολίτου Χαλκηδόνος Γερμανοῦ, προήχθη οὗτος εἰς τὴν Μητροπολιν Χαλκηδόνος. Ἡ ἐκλογή τοῦ νέου Πατριάρχου ἐγνωστοποιήθη ἐγγράφως εἰς τὴν Νομαρχίαν Κωνσταντινουπόλεως. Ἀλλὰ τὴν ἐπαύριον αὐτῆς, κατὰ τὰς πληροφορίες τοῦ Τόπου, ὁ παπᾶ Εὐθόμιος μὴ ἐδρίσκων ἱκανοποιητικὸν ὑπερ αὐτοῦ και τῶν ὁμοφρονούντων τὸ ἀποτέλεσμα τῆς οὕτω γενομένης Πατριαρχικῆς ἐκλογῆς εἰσήλασεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα μετὰ ὀπλισμένων ὀργάνων αὐτοῦ και ἐκδιώξας τὸν τε ψηφισθέντα και τοὺς ψηφισάντας Μητροπολίτας ἐγκατεστάθη ἐν τοῖς Πατριαρχικοῖς δώμασι ἀπήτησε δὲ δι' ἐπιστολῆς παρὰ τοῦ νέου Πατριάρχου νὰ παραιτηθῆ. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐξ ἀφορμῆς τῶν βανδαλικῶν τούτων σκηνῶν, μετὰ σάσκεψιν ἐν ἰδιωτικῇ οἰκίᾳ, ἀνεκοίνωσε μόλις τὸ Σάββατον, ἕνεκα τοῖς παρὰ Τούρκους ἑορτῆς τῆς Παρασκευῆς, τὰ ἔκτροπα ταῦτα εἰς τὴν Νομαρχίαν, ἥτις ὅμως ἀπήνησεν ὅτι τὰ συμβάντα εἶναι χαρακτηριστικὰ δικαστικοῦ και συνεπῶς δύνανται οἱ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις νὰ ἀποσπῶσιν εἰς τὰ Δικαστήρια. Ὁ Ἰσμέτ πασᾶς ὅμως κατόπιν ἐκκλήσεως, ἦν ἀπηύθυναν πρὸς αὐτὸν τὰ Πατριαρχεῖα, διέταξεν ἐξ Ἀγκύρας τὴν Ἀστυνομικὴν διεύθυνσιν Κωνσταντινουπόλεως νὰ ἐκδιώξῃ ἐκ τῶν Πατριαρχείων διὰ τῆς βίας τὸν παπᾶ Εὐθόμιον, ὅπως και ἐγένετο.

Ὁ Μακαριώτατος Μητροπολίτης Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομος, τῇ 9ῃ τοῦ μηνός, ἀπέστειλε πρὸς τὸν Παναγιώτατον Πατριάρχην και τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Κανταβρυγίας τὰ ἐν ἄλλῃ στήλῃ δημοσιευόμενα τηλεγραφήματα.

Σχετικῶς πρὸς τὰς σκηνὰς τοῦ παπᾶ Εὐθόμιου, καθὰ ἀναφέρουσιν αἱ πληροφορίες τοῦ Τόπου, αἱ Αὐτοκέφαλοι Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησιαὶ ἐζήτησαν παρὰ τῶν οἰκείων Κυβερνήσεων νὰ διαπραγματοποιήσῃ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Ἀγκύρας διὰ τὴν κατάφωρον παραβίασιν τῆς συνθήκης τῆς Λωζάννης

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ

ΤΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Ἡ χρῆσις τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ὡς κατηχητικῶν σχολείων.—Τὸ ἀκατάλληλον τῶν ἱερῶν πρὸς συστηματικὴν κατηχητικὴν διδασκαλίαν κατὰ σχολικὰ προγράμματα.—Ἡ γενίκευσις τῶν Κατηχητικῶν σχολείων.

Ἀπόσπασμα ἐκ τῆς περὶ τῆς κατηχητικῆς αὐτοῦ δράσεως ἐκθέσεως τοῦ ἐφημερίου Ζωοδόχου Πηγῆς Αἰδ. κ. Ἀγγέλου Νησιώτου, ὑποβληθείσης τῷ Μακαρ. Μητροπολίτῃ κατὰ τὴν πρό τινας ἀπολυθεῖσαν ὑπὸ τῆς Α. Μ. Ἐγκυκλίου.

«...Εἶμαι ἀντίθετος πρὸς τὴν ἰδέαν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι συνιστῶσιν, ὅπως ἰδρῶσωμεν ἐν τοῖς Ναοῖς κατηχητικὰ σχολεῖα μετὰ μαθητὰς 5-6 ἐτῶν μέχρι 14 ἐτῶν και μετὰ πρόγραμμα 16 ὡρῶν καθ' ἑβδομάδα, ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς διδασκαλίας προσευχῶν και ἱστοριῶν ἐκ τῆς Ἀγ. Γραφῆς.

Διότι οἱ ἱερεῖς δὲν εἶναι διὰ τοιοῦτον ἔργον, ὁσονδήποτε πολλοὶ και ἱκανοὶ και ἂν καταστῶσιν. Οἱ ναοὶ δὲν πρέπει νὰ μεταβληθῶσιν εἰς παιδαγωγοῦντα Σχολεῖα, οἱ δὲ ἱερεῖς εἰς παιδονόμους και παιδαγωγούς. Ὁ ἱερεὺς πρέπει νὰ τείνῃ ὅπως ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος διδάσκων κατευθύνῃ τὴν κοινωνίαν εἰς τὸν ἀληθῆ προορισμὸν αὐτῆς, και φωτίζῃ αὐτὴν δι' ἀπλέτου εὐαγγελικοῦ φωτός, προσφερομένου ὀχι κατὰ παιδαγωγικοὺς κανόνας, ἀλλὰ κατὰ ρητορικοὺς, μιμούμενος τοὺς Μεγάλους Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν και κινῶν τὰ πλήθη διὰ τῆς ἐπιβλητικῆς γλώσσης και λογικότητος και ρητορικῆς δεινότητος ὑπερ τῆς ἀληθείας ἣν διδάσκει. Πρὸς τοῦτο ἔχει ἀνάγκην μελέτης τῶν ὑψηλῶν θρησκευτικῶν και κοινωνικῶν ζητημάτων, ὀχι δὲ νὰ κατατρίβηται εἰς ἔργα παιδονομικὰ και παιδαγωγικὰ. Ἀλλως τε και διὰ τοιαύτην ἐργασίαν εἶναι ἀκατάλληλοι και οἱ ἱερεῖς και οἱ ναοὶ διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους :

1) Διότι δὲν ἔχουσι τὴν παιδαγωγικὴν μόρφωσιν διὰ διδασκαλίαν εἰς μαθητὰς ἡλικίας 5-12 ἐτῶν. Ἄνευ αὐτῆς καθίστανται ἀκατάλληλοι διὰ τοιαύτην διδασκαλίαν, ὁτανδήποτε θεολογικὴν μόρφωσιν και σοφίαν και ἂν κέκτηνται.

2) Διότι δὲν ἔχουσι καιρὸν ἵνα καταναλίσκωσι 16 ὡρᾶς καθ' ἑβδομάδα διὰ διδασκαλίαν, ἣ ὅποια ἀπαιτεῖ πρὸς προπαρασκευὴν τοῦ μαθήματος τοῦλάχιστον διπλάσιον χρόνον. Ἄς μὴ ὁμιλῶμεν περὶ βοηθῶν, διότι δυστυχῶς, οἰοιδήποτε και ἂν εἶναι, θὰ βαρυνθῶσι ταχέως και θὰ ἐγκατελείψωσι τὸ ἔργον εἰς τὸν ὑπεύθυνον ἱερέα.

Δὲν ἔχουσι δὲ καιρὸν οἱ ἱερεῖς και διὰ τὴν τακτικὴν ἐκκλησιαστικὴν και ἐνοριακὴν κίνησιν και διὰ τὴν παρασκευὴν διὰ τὸ κήρυγμα τῆς λειτουργίας, τὸ ὅποιον ἀπαιτεῖ μελέτην σοβαρὰν και ἐπισταμένην, ἣ ὅποια ἔχει ἀνάγκην ἡσυχίας και καιροῦ πολλοῦ και μάλιστα δι' ἡμᾶς, οἱ ὅποιοι οὔτε εἴμεθα ἀρτίως κατηρητισμένοι, οὔτε και ἔχομεν πρόχειρα τὰ βοηθήματα διὰ τοιαύτην ἐργασίαν.

3) Ἡ παιδονομικὴ αὕτη ἐργασία ἀφ' ἐνός μὲν θὰ καταρρίψῃ τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἱερέως εἰς τὰς ἱστορίας και θὰ καταστήσῃ ἀνίκανον πλέον εἰς τὴν ἐξέτασιν ὑψηλῶν θεμάτων, ἀφ' ἑτέρου δὲ θὰ ἐκχυδαίωσιν και τὸ γλωσσικὸν αὐτοῦ ἰδίωμα ἀναγκαζομένου νὰ προ-

σαρμόζεται πρὸς τὴν γλῶσσαν τῶν μικρῶν παιδιῶν, διότι μὴ λησμονώμεν ὅτι 16 ὥρας καθ' ἑβδομάδα θὰ διαλέγεται μετ' αὐτῶν, ἐνῶ ἡμεῖς ἔχομεν τὴν ἰδέαν ὅτι ἀπὸ τῆς ἱεράς ὁμιλητικῆς πρέπει νὰ ἀποβληθῶσιν οἱ χυδαῖοι καὶ ὅτι αἱ φράσεις τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ρήτορος πρέπει νὰ εἶναι εὐληπτοὶ μὲν καὶ σαφεῖς ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἱεροπρεπεῖς, ἡ δὲ γλωσσικὴ διατύπωσις τῶν ἐννοιῶν νὰ μὴ ἀφίσταται τῆς Ἐκκλησιαστικῆς γλώσσης τῆς καθαρᾶς. Θεωροῦμεν δὲ ὅτι ὁ ἄμβων εἶναι τὸ καλλίτερον ὄργανον τῆς ἀποκαθάρσεως τῆς λαϊκῆς γλώσσης τὴν ὅποιαν πρέπει νὰ ἐπιδιώξῃ ἡ Ἐκκλησία, ἵνα προσεγγίσῃ τὴν λαϊκὴν γλῶσσαν πρὸς τὴν γλῶσσαν τῆς Γραφῆς καὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς λατρείας.

4) Διὰ τοιαύτην ἐργασίαν ἀνὰ τὸ Κράτος χρειάζονται λεγεῶνες πεπαιδευμένων ἱερέων καὶ ζηλωτῶν λαϊκῶν Θεολόγων, τοὺς ὁποίους ἡμεῖς δὲν ἔχομεν. Πῶς θὰ ἐφαρμοσθῇ τοιοῦτον πρόγραμμα κοινὸν καθ' ὅλον τὸ Κράτος; Ἡμεῖς ἔχομεν ἐλαχίστους πεπαιδευμένους ἱερεῖς οἱ δὲ λαϊκοὶ Θεολόγοι, ἐκτὸς σπανιωτάτων ἐξαιρέσεων, ἴστανται ἀδιάφοροι καὶ ἕξνοι πρὸς πᾶσαν Ἐκκλησιαστικὴν κίνησιν. Ἐνασμενίζονται δὲ νὰ γράφωσι καὶ νὰ λαλῶσιν ὅτι κληρὸν δὲν ἔχομεν, ὅτι ὁ κληρὸς παρ' ἡμῖν δὲν ἐργάζεται. Ἀλλὰ ἐὰν δὲν ἔχομεν κληρὸν συμβάλει, διότι αὐτοὶ ὑπάρξαντες τρόφιμοι τῆς Ρίζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς σχολῆς, ἵνα καταταχθῶσιν εἰς αὐτόν, ἀπεσκήρτησαν ἀπ' αὐτοῦ· φοιτήσαντες δὲ εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου ἐθεώρησαν τὴν Θεολογίαν ὡς μὲν ὄντως κοινὰ γνωρίσματα ἔχουσαν μετὰ τὴν Φιλολογίαν ἢ τὰς Φυσικὰς Ἐπιστήμας καὶ ἐνόμισαν, ὅτι αἱ ὑποχρεώσεις αὐτῶν περιορίζονται εἰς τοὺς τέσσαρας τοίχους τοῦ Σχολείου, ἐν ᾧ διδάσκουσι ἐνῶ ἡ ἀποστολὴ αὐτῶν ὡς Θεολόγων εἶναι πολλῶν εὐρυτέρη τῆς τῶν Φιλολόγων καὶ Μαθηματικῶν, εἶναι τὸ εὐαγγελίζεσθαι ἄς μὴ νομίζωσι δὲ ὅτι ἀπαλλάσσονται τῆς εὐθύνης διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ κηρύγματος παρ' ἡμῖν. Ὁμιλοῦσι περὶ βελτιώσεως τοῦ κλήρου; Ἄς ἔχωσι τὴν αὐτοθυσίαν νὰ καταταχθῶσιν εἰς αὐτὸν βελτιοῦντες αὐτὸν ἐν τῷ κύκλῳ αὐτῶν. Ὁμιλοῦσι περὶ κηρύγματος; ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου, ἄς ἀναλάβωσι τὸ ἔργον τοῦ Εὐαγγελιστοῦ, ὅπουδήποτε καὶ ἂν εἶναι.

Ἀλλὰ διατὶ σκεπτόμεθα περὶ ἰδρύσεως κατηχητικῶν σχολείων εἰς τὰς ἐκκλησίας καὶ μεταφορᾶς σχολικῶν προγραμμάτων ἀπὸ τοῦ σχολείου εἰς αὐτήν; Διότι, λέγουσι πολλοί, ἐν τοῖς σχολείοις δὲν διδάσκονται καλῶς τὰ θρησκευτικὰ μαθήματα. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ δὲν ἔχομεν τὰ ὄργανα τῆς διδασκαλίας. Εὐτόχημα πρέπει νὰ θεωρήσωμεν ὅτι τὰ θρησκευτικὰ μαθήματα δὲν ἐξωβελίσθησαν ἀπὸ τὰ σχολεῖα οὐδὲ ὑπάρχει φόβος τοιοῦτος διότι μετ' ὀλίγον δὲν θὰ ὑπάρχωσι ἀλλόθρησκα στοιχεῖα ἐν τῷ Κράτει, ἵνα τοῦτο ἐκ πνεύματος ἀνεξιθρησκείας καταργηθῇ τὰ θρησκευτικὰ ἀπὸ τὰ ἐκπαιδευτικὰ προγράμματα. Ἐὰν ἔδεν διδάσκονται καλῶς, εἰς τοῦτο θὰ πταίωσι οἱ Θεολόγοι. Καθηγηταὶ τῶν Γυμνασίων καὶ Ἑλληνικῶν Σχολείων οἱ ὅποιοι διδάσκουσι τὰ μαθήματα ταῦτα ὅπως καὶ οἱ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ Φυσικομαθηματικῶν Καθηγηταὶ ἄνευ ἐμπνεύσεως καὶ ζωῆς. Διὰ τοῦτο ἀντὶ νὰ καλῶμεν τὰ μικρὰ παιδιὰ εἰς τὴν

Ἐκκλησίαν διὰ νὰ διδάξωμεν εἰς αὐτὰ καλλίτερον τὰ μαθήματα τὰ ὅποια διδάσκονται εἰς τὰ σχολεῖα, ἄς σκεφθῇ ἡ Ἐκκλησία πῶς θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιβληθῇ καλλίτερα ἡ διδασκαλία τῶν θρησκευτικῶν ἐν τοῖς σχολείοις. Πρὸς τοῦτο νὰ θεωρήσῃ καὶ τοὺς Λαϊκοὺς Θεολόγους ὡς κληρικοὺς νὰ συγκαλέσῃ αὐτοὺς εἰς συνέδριον ἵνα καταρτισθῇ καλλίτερον πρόγραμμα, ἀλλὰ καὶ μέθοδος καλλίτερα τῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων· δὲν εἶναι δὲ δυνατὸν νὰ μὴ ἐφαρμόσῃ ταῦτα καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας, εἰς τὴν ἔργασία αὕτη προσέρχεται ἀπὸ ἓνα συνέδριον εἰδικὸν μετὰ τὴν ἄηθισιν τῆς Ἐκκλησίας. Εἰς τὸ συνέδριον τοῦτο νὰ κληθῶσι καὶ Ἐπιθεωρηταὶ τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ οἱ γνωστοὶ ἐπὶ εὐσεβείᾳ διδάσκαλοι καὶ διδασκάλισσαι. ἵνα γνωματεύσωσι περὶ τῆς διδασκαλίας τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων ἐν τῷ Δημοτικῷ Σχολείῳ καὶ τὰ πορίσματα πάντα νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Οἱ Μητροπολίται νὰ λάβωσι καὶ πάλιν τὸ δικαίωμα νὰ ἐνδιαφέρωνται διὰ τὰ ἐκπαιδευτικὰ ζητήματα τῆς ἐπαρχίας αὐτῶν, οἱ δὲ ἱερεῖς νὰ ἐβρίσκωνται εἰς στεγνὴν ἐπαφὴν μετὰ τοὺς διδάσκοντας τὰ θρησκευτικὰ ἐν τῇ ἐνορίᾳ αὐτῶν. Ἐν συνεννοήσει δὲ μετὰ τὴν διεύθυνσιν τῆς Σχολῆς ἔστω καὶ ἀνεπιστήμως νὰ διδάσκωσι μίαν ἢ δύο ὥρας τῆς ἑβδομάδος εἰς πάντας τοὺς μαθητὰς τοῦ Σχολείου παραινεντικῶς.

Ὁὕτω θὰ βελτιωθῇ ἡ διδασκαλία τῶν θρησκευτικῶν ἐν τοῖς σχολείοις, ὥστε νὰ μὴ εἶναι ἀνάγκη νὰ μεταφέρωμεν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Σχολικοῦ προγράμματος εἰς τὸν ναόν, ὁ ὅποιος εἶναι παντελῶς ἀκατάλληλος διὰ τοιαύτην ἐργασίαν ἀπαιτοῦσαν διαίρεσιν εἰς τάξεις καὶ εἰς τμήματα. Τοῦτο κατεδείχθη ἐκ τῆς κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος χρήσεως τῶν ναῶν ὡς διδακτικῶν κτιρίων.

5) Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως θεωρῶ ἀνεφικτὸν τὴν γενίκευσιν τῶν κατηχητικῶν σχολείων, διότι δὲν θὰ ἔχωμεν τὰ μέσον τῆς ἐπιβολῆς πρὸς τοιαύτην φοίτησιν τῶν μικρῶν παιδιῶν ἢ πρὸς συνεχίαν αὐτῆς μέχρι τέλους τοῦ προγράμματος. Εἰς Ἐκκλησίας καὶ δὴ τὰς Προτεσταντικὰς τὸ ἀπολυτῆριον τῶν κατηχητικῶν Σχολείων εἶναι ἀπαραίτητον πρὸς κατ' ἄλλην θέσεώς τινος καὶ δὴ δημοσίας καὶ πρὸς τὴν Θεῖαν Μετάληψιν. Ἡμεῖς ποῖον μέσον θὰ μεταχειρισθῶμεν πρὸς τοιαύτην φοίτησιν; Θὰ ἀφήσωμεν ἐλευθέρην τὴν φοίτησιν; Λαμβάνων ὅπ' ὄψιν τὸ ἀφίκορον τῶν συμπολιτῶν ἡμῶν εἶμαι βέβαιος, ὅτι διαρκῶς θὰ ἐναλλάσσωνται τὰ πρόσωπα τὰ διδασκόμενα καὶ εἰς τὸ τέλος θὰ ἴστανται οἱ ἱερεῖς πρὸς κενῶν ἐδωλίων. Μετὰ μεγάλης αὐτοθυσίας συγκαταρούμεν τὸ ἀκροατήριον ἡμῶν καὶ ναὶ μὲν ὁ πυρὴν αὐτοῦ σύγκειται ἀπὸ τὰ ἴδια πρόσωπα, ἀλλὰ καὶ πολλὰ πρόσωπα ἔρχονται καὶ παρέρχονται ἀπὸ τὸ κήρυγμα ἡμῶν.

Ἴδου διατὶ δὲν δύναμαι νὰ δώσω ἀριθμητικὴν κατάστασιν τῶν διδαχθέντων προσώπων, τῶν ὁποίων ὁ ἀριθμὸς ἄλλοτε μὲν ἀνέρχεται εἰς 400 ἄλλοτε δὲ εἰς 150. Ἴδου διατὶ ὁσάκις ἠθέλησα νὰ ὀργανώσω τὸ κήρυγμα ἐπὶ τῇ βάσει καταλόγου τῶν ἄκρωμένων ἡλικιάσθην νὰ ἀπέσχω τοιαύτης ἐργασίας ἕνεκα τῆς ἀπουσίας πολλῶν ἐγγραφέντων προσώπων. Ἡ προσοχὴ μου τότε ἐστράφη εἰς τὴν τακτικὴν φοίτησιν τῶν μετ' ἐνθουσιασμοῦ προσερχομένων μαθητριῶν καὶ ἀποτελοῦσῶν τὸν

αναλλοίωτον πυρήνα τοῦ ἀκροτηρίου. Ἴδου διατί εἶμαι ἀντίθετος εἰς τὴν Ἱδρυσιν Κυριακῶν σχολείων μὲ μαθητὰς 5, 6, 10, 12 ἢ καὶ 14 ἐτῶν. Κοινὴ ὄμως ὁμολογία εἶναι καὶ ἀναντίρρητος ὅτι ὁ λαὸς ἡμῶν ἔχει ἀνάγκη κατηχήσεως».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

§§ Ἡ κατὰ τοῦ καπνίσματος καὶ περὶ τῆς ἐν γένει εὐπρεποῦς τοῦ Κλήρου ἐν τῇ δημοσίᾳ ἐμφανίσει παραστάσεως Ἐγκύκλιος τοῦ Μακαρ. Μητροπολίτου ἀνάγκη ν' ἀναγνωσθῇ μετὰ προσοχῆς ὑπὸ πάντων τῶν Κληρικῶν καὶ νὰ συμμορφωθῶσι πάντες πρὸς τὰς πατρικὰς τῆς Α. Μ. ὑποθήκας καὶ συστάσεις. Δὲν ὑπάρχει πραγματικῶς ἀπρεπέστερον θέαμα κληρικῶν συναφυρομένων ἐν τοῖς καφενείοις μετὰ τῶν λουπῶν των θαμῶνων καὶ νοχελῶς καπνίζόντων. Δυστυχῶς τὸ πρᾶγμα εἶνε συχνοτάτον, πάντοτε δ', ὡς εἰκός, προκαλεῖ τὸν ἀποτροπιασμὸν οὐ μόνον τῶν χριστιανῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀλλοθρήσκων, καὶ δυσμενέστατα σχόλια εἰς βάρος τοῦ ὅλου Κλήρου, καὶ αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Θρησκείας. Ὁ ἐκλέγων τὸ στάδιον τοῦ λειτουργοῦ τῶν μυστηρίων τοῦ Χριστοῦ κάλλιστα προγνωρίζει ὅτι θὰ παύσῃ νὰ ἐμπλέκηται ταῖς τοῦ βίου πραγματείας· αὐτὸς δὲ τεταγμένος εἰς ἔλεγχον τῶν παρεκτρεπομένων πῶς θὰ πράξῃ τὸ καθήκον τοῦ ἐπιτιμητοῦ, ὅταν δὲν εἶνε ἀνεπίληπτος καὶ δὲν ἔχη ἀπὸ τῶν ἔξωθεν καλὴν μαρτυρίαν ;

§§ Ἐν τῷ αὐχμῷ καὶ τῷ λιμῷ, οὔτινες λυμαίνονται τὴν «νεωτέραν» ἑλληνικὴν οἰκογένειαν ὡς δῆλον ἐκ τῆς «νωτερικῆς ἀθρήσκου καὶ ἀνθητικοῦ ἀνατροφῆς τῶν νεαρῶν βλαστῶν ὑπὸ γονέων τῆς «νέας ἐποχῆς», ὡς δρόσος Ἀερμῶν ὁμολογουμένως ἔρχεται τὸ συμπαθητικώτατον διάβημα εὐαριθμῶν μικρῶν μαθητῶν τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου τοῦ Πόρου. Μεταβάντες κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Ταξιαρχῶν εἰς τὸν ναὸν πρὸς μετάληψιν, ἐμνήσθησαν, μετὰ τὴν προσευχὴν των, καὶ τῶν ἐν τῷ Ἐκκλησ. Ὀρφανοτροφείῳ τῆς Βουλιαγμένης ὀρφανῶν ὁμηλικῶν των, προβάντες δ' εἰς ἔρανον μεταξύ των ἀπήρτισαν ἐκ τῶν ἀπὸ τῶν γονέων των φιλοδωρημάτων τὸ γενναῖον δι' αὐτοὺς ποσὸν τῶν 300 περίπου δραχμῶν, ὅπερ καὶ διεβίβασαν πρὸς τὸν Μακαριώτατον Μητροπολίτην μετὰ συγκινητικῆς ἐν τῇ ἀφελείᾳ τῆς ἐπιστολῆς. Μακάριοι οἱ τοιαύτην δίδοντες εἰς τὰ τέκνα των ἀνατροφὴν γονεῖς, ἀξιάπεινοι δὲ καὶ οἱ διδάσκαλοι, οἱ τοιαύτην κατεύθυνσιν προσδίδοντες εἰς τὰς ἀθῶας τῶν φίλων τοῦ Κυρίου ψυχάς.

§§ Εἶνε ὄντως θαυμαστὴ ἡ εὐρετικότης τῶν Ἀμερικανῶν εἰς ἀφορμὰς καὶ τρόπους καὶ μεθόδους φιλανθρωπίας. Οἱ ἐνταῦθα πρὸς ἀνακούφισιν τῶν προσφύγων κοπιῶντες Ἀμερικανοὶ φιλάνθρωποι ἐφεύρουν τὴν μέθόδον τοῦ λιτοῦ γεύματος ὡς ἓνα τρόπον ἀξημίου ἔρανου ὑπὲρ τῶν ὀρφανῶν καὶ τῶν προσφύγων. Πρὸς πάντας τοὺς Ἀμερικανούς τῆς τε Ἀμερικῆς καὶ τοὺς ὀπουδήποτε τοῦ κόσμου εὕρισκομένους ἀπηυθύνθη πρόσκλησις ὅπως τῇ 2 ἰσταμένου πάντες ἀρκεσθῶσιν εἰς γεῦμα λιτόν, ὅποιον συνήθως παρατίθεται εἰς τὰ

ὀρφανὰ, τὴν δ' ἐπὶ πλεόν διὰ τὸ συνήθες τοῦ ἕκαστος γεῦμα δαπάνην μεταβάλλει εἰς προσφορὰν πρὸς διατροφὴν μυριάδων ἀπροστατεῦτων καὶ πεινῶντων ὀρφανῶν καὶ προσφύγων. Οὐδὲν τούτου καὶ ἀπλούστερον καὶ ἀξημιώτερον. Ἀλλὰ καὶ οὐδαμοῦ φιλανθρωπικὴ ἐνσυνείδητος πειθαρχία τοσαύτη, ὅση παρὰ τοῖς καλοῖς Ἀμερικανοῖς.

§§ Ἄλλ' ἡ ἀρετὴ αὕτη τοῦ Ἀμερικανικοῦ λαοῦ δὲν θὰ εἶχε τὸν χαρακτήρα, τὸν ὅποιον θαυμάζομεν, ἐὰν δὲν εἶχον τὴν ρίζαν των ἐν τῇ βεθείᾳ του θρησκευτικότητι. Καὶ ταύτης δ' ἔσχομεν κατ' αὐτὰς τρανώτατον δεῖγμα ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Ἀμερικανικῆς Συμπολιτείας ὀρισμοῦ εἰδικῆς ἡμέρας παναμερικανικῶν πρὸς τὸν Θεὸν εὐχαριστιῶν ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς, ἅτινα ἡ Θεία Πρόνοια ἐπιδαφιλεῖ εἰς τὸν Ἀμερικανικὸν λαόν. Διὰ τὸς τοσαύτην ἐκδηλῶν θρησκευτικὴν πειθαρχίαν, ὥστε, ἀνεξαρτήτως θρησκευματός, ἐν εἰδικῇ εὐχαριστιῶν ἡμέρᾳ μνήμων τῶν ἀπειρῶν πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα θείων εὐεργεσιῶν νὰ διατρανοῖ ἐν κοινῇ προσευχῇ τὴν εὐγνωμοσύνην του πρὸς τὸν Θεόν, βεβαίως ἀποτελεῖ ἐξαιρετικῶς ἀγαθὴν γῆν, ἐξ ἧς βλαστάνουσι τὰ κατ' ἔξοχὴν ἀγαθὰ ἔργα τῆς πολυτρόπου φιλανθρωπίας.

§§ Ἀνεγνωμεν ἐν ἐφημερίδι τοῦ Πόρτ-Σαῖδ τῆς Αἰγύπτου, ὅτι διδάσκαλός τις τῆς αὐτόθι σχολῆς τῶν Φρέρ μετὰ τὴν ἐν τῷ ναύκω αὐτῆς προσευχὴν τῶν μαθητῶν, ἐν οἷς καὶ ἱκανοὶ Ἕλληνοπαῖδες, ἐν κηρύγματι διδακτικῷ περὶ τοῦ σχίσματος ἐπετέθη μετὰ φανατισμοῦ δι' ὕβρεων κατὰ τῆς Ὀρθοδοξοῦ Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους ἐπὶ τῷ ὅτι οἱ «ἄκριτοι, ψευδοὶ καὶ ἀπατεῶνες Ἕλληνες ὀρθόδοξοι ἀπεσπάσθησαν ἀπὸ τῶν κόλπων τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας». Οἱ Ἕλληνες μαθηταί, καταταραχθέντες, ἀπεχώρησαν ὁμαδικῶς τοῦ ναοῦ μετὰ τὸ κήρυγμα καὶ κατευθύνθητες εἰς τὴν Μητρόπολιν παρεπονέθησαν πρὸς τὸν Μητροπολίτην ἐπὶ τῇ διαγωγῇ τοῦ διδασκάλου των. Καὶ ἡ ἀναγράφουσα ταῦτα ἐφημερίς ἐπάγεται : «Ἴδου εἰς ποῖα σχολεῖα ἐμπιστεύονται τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν τῶν τέκνων των πολλοὶ Ἕλληνες γονεῖς». Ἄλλ' ὁ τοιοῦτος σχετλιασμός κατήνησε μυριόλεκτος χωρὶς κατ' οὐδὲν νὰ σωφρονήσῃ τοὺς πρὸς καιρὸν μόνον θορυβουμένους.

§§ Ἐωρτάσθη κατ' αὐτὰς ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἡ τριακονταετηρὶς τοῦ ἐν αὐτῷ Καθηγητοῦ τῆς Φυσιολογίας κ. Ρήγα Νικολαΐδου. Χωρὶς ν' ἀρνηθῶμεν τὰς ὑπὸ τῶν προσφωνησάντων αὐτὸν παρασχεθείσας εἰς τὴν Ἐπιστήμην ὑπηρεσίας τοῦ τιμωμένου Καθηγητοῦ, ἔπλωις σημειοῦμεν, ὅτι οὐδεὶς περισσότερον αὐτοῦ συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα διάδοσιν τῶν ὑλιστικῶν δοξῶν ὡς φανατικὸς ὀπαδὸς τῆς δαρβινεῖου θεωρίας, διὰ τῆς ὁποίας ἐπὶ δεκαετηρίδας ἐμόρφωτε πάντας σχεδὸν τοὺς νεωτέρους τῶν Ἑλλήνων ἱατρῶν εἰς δαρβινιστὰς διὰ «Φυσιολογίας», διδασκομένης ἐν αἰῶνι εἰκοστῷ καθ' οἷον τρόπον καὶ πρὸ πολλῶν ἐτῶν, ὅτε ἡ παραγωγικὴ θεωρία δὲν εἶχεν ὑποστῆ τὰ μετέπειτα ἐπενεχθέντα εἰς αὐτὴν ρήγματα.

§§ Οἱ Times τοῦ Λονδίνου διὰ μακρῶν ἀσχολού-

μενοι περί τὸ ζήτημα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, παραθέτουσι καὶ στατιστικὴν τῶν μέχρι σήμερον ὑπὸ τὸ τουρκικὸν καθεστῶς χρηματισάντων Οἰκουμενικῶν Πατριαρχῶν, ἐξ ὧν ἡ τουρκικὴ τυραννία τοὺς μὲν 105 κατεβίβασε τοῦ θρόνου βιαίως, 27 ἐξηπάτησεν εἰς παραίτησιν, καὶ 6 ἐθανάτωσε, μόνον δὲ 21 ἀπέθανον ἐπὶ τοῦ θρόνου φυσικὸν θάνατον. Δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν ὅποιαν τύχην καὶ ἐπὶ πόσον ἀκόμη χρόνον θὰ ἔχουν οἱ μέλλοντες Οἰκουμενικοὶ Πατριάρχαι ὑπὸ τὸ νέον ἐλευθεροφανὲς καθεστῶς τῆς Τουρκίας. Ἐὰν ὁμως κρίνῃ τις ἀπ' αὐτῶν τῶν ἀρχῶν τῆς νέας τουρκικῆς περιόδου. αἵτινες ἐγκαινίζονται διὰ τῆς μεθόδου τῶν παπᾶ-Εὐθυμίων, φαίνεται ὅτι ἡ ἱεραρχία ἐτοιμάζεται διὰ νέας ἐκατόμβας.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ ἐξ ἀφορμῆς τῶν βανδαλικῶν σκηνῶν τοῦ Παπᾶ Εὐθύμῃ ὁ Μακαριώτατος Μητροπολίτης Ἀθηνῶν ἀπέστειλε τὰ κάτωθι τηλεγραφήματα :

Παναγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Γεωργίου Ζ' Συγχαίροντες Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι ἐπ' ἐκλογῇ, εὐχόμεθα ταχεῖαν ἀποκατάστασιν ἐπὶ ἐνδόξου Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ εἰρηνικὴν Πατριαρχεῖαν ἐπ' ἀγαθῷ δεινώδῃ δοκιμαζομένης Μεγάλῃς Ἐκκλησίας.

† Ἀθηνῶν Χρυσόστομος

* Ἀρχιεπίσκοπον Καντερβουρίας

Μετὰ πολλοὺς ἀγῶνας Ἱεραρχίας Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατέστη δυνατὴ ἐκλογή Πατριάρχου. Δυστυχῶς ἀνοχῇ τουρκικῆς Κυβερνήσεως ἀσχημὸς τις ἱερεὺς Εὐθύμιος κατέλαβε Πατριαρχεῖα, παρακώλυον ἐγκατάστασιν Πατριάρχου. Διαμαρτυρόμενοι ἐκ μέρους Ἐκκλησίας Ἑλλάδος διὰ πρωτοφανῆ βιαιοπραγίαν κατ' Ἐκκλησίας, παρακαλοῦμεν ὅπως ἐνεργήσητε δεόντως πρὸς ἐφαρμογὴν συνθήκης Λωζάννης ἐξασφαλίζούσης αὐτοτέλειαν Πατριαρχείου.

† Ἀθηνῶν Χρυσόστομος

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΑΘΗΝΩΝ

— Ἰδρύθη ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῇ ἐνορίᾳ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Κολοκυνθοῦς Σύλλογος ἀγαθοεργῶς ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Κοίμησις τῆς Θεοτόκου». Σκοπὸς τοῦ Συλλόγου, κατὰ τὸ Καταστατικὸν αὐτοῦ εἶναι : ἡ κατὰ Χριστὸν μόρφωσις τῶν μελῶν, ἡ ἐμπέσεις εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν πίστιν τῶν τέκνων τοῦ λαοῦ ἢ διὰ διόσεις τῶν Ἁγίων Γραφῶν ὡς καὶ παντὸς ἄλλου μορφωτικοῦ βιβλίου διὰ νὰ παρέχωνται δαψιλῶς ἡ γνώσις καὶ ἡ ἀλήθεια εἰς τὸν λαόν· ἡ προστασία τῶν ὀρφανῶν καὶ ἀπόρων παιδίων καὶ ἐν γένει ἡ διακονία τῆς φιλανθρωπίας διὰ τὴν ἀπορον σπουδάζουσαν νεότητα· ἡ ὀργάνωσις νυκτερινῶν μελετητηρίων εἰς τὸ ὅποιον θὰ φοιτῶσιν ἄποροι μαθηταὶ τῆς ἐνορίας πρὸς σχολικὸν καταρτισμὸν εἰς τὰς σπουδὰς τῶν καὶ πρὸς ἠθικὴν διαπαιδαγώγησιν, ἡ ἐνίσχυσις τῆς ἐφημερίας πρὸς εὐδωσίαν τῆς Λειτουργίας Κατηχητικῆς Σχολῆς τῆς ἐνορίας διὰ τὴν μόρφωσιν τοῦ λαοῦ, ἴδρυσις ἐν τῇ ἐνορίᾳ μαθητικῶν συσσιτίων διὰ τὴν διατροφήν καὶ περιθαλίαν τῶν ἀπόρων σπουδάζοντων παιδίων

τῆς ἐνορίας ἴδρυσις Μουσικῆς Σχολῆς πρὸς ἀνάπτυξιν Μουσικοῦ αἰσθήματος τῶν παιδίων τῆς ἐνορίας καὶ πρὸς καλλιέργειαν τῆς Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς καὶ ἡ ἀπονομή ἀριστείων καθ' ἑξαμηνίαν εἰς ἀριστεύοντας εἰς τὸ σχολεῖον ἀπόρους παῖδας.

— Τῇ Τρίτῃ, 11 τρέχοντος μηνὸς ὁ ἐλλόγιμος κ. Π. Τρεμπέλας ὠμίλησεν ἐν τῷ Μεγάλῳ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως περὶ τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ὡς ἱεροκήρυκος καὶ διδασκάλου.

Τῇ παρελθούσῃ Πέμπτῃ, κατὰ τὴν ὥραν τῶν λαϊκῶν διαλέξεων ὠμίλησεν ἐν τῷ Μεγάλῳ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ὁ πανστ. Ἀρχιμ. κ. Ἐμμανουὴλ Καρχηθὸς ἀναπτύξας τὸ περὶ πίστεως θέμα.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ

Ὁ Μητροπολίτης Ναυπακτίας καὶ Εὐρουτανίας ἀναπτύσσει τὸ Εὐαγγέλιον καθ' ἑκάστην μὲν Πέμπτην πρὸς τοὺς μαθητὰς τοῦ Σχολαρχείου, καθ' ἑκάστην δὲ Σάββατον πρὸς τοὺς μαθητὰς τοῦ Γυμνασίου, μετὰ προθυμίας παρακολουθοῦντας τὸ μάθημα μετὰ τῶν ἰδίων διδασκάλων.

Ἰδρυσεν Σύλλογον ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ὁ «Ἀριστοτέλης» σκοπὸν ἔχοντα τὴν ἀνέγερσιν κτιρίου Γυμνασίου ἐν Ναυπάκτῳ διὰ τὸ ἔπὸ τοῦ τρέχοντος σχολ. ἔτους ἰδρυθῆναι Γυμνάσιον ἐν αὐτῇ.

Ἰδρυσεν ὡσαύτως Σύλλογον ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ναυπακτικὸς Ὀρθόδοξος Χριστιανικὸς Σύλλογος τῶν Νέων» σκοπὸν ἔχοντα τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἠθικὴν ἀγωγὴν τῶν νέων καὶ ἐν γένει τῆς Ναυπακτικῆς κοινωνίας διὰ διαλέξεων καὶ βιβλιοθήκης καὶ τὴν εὐποιίαν.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΓΟΡΤΥΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΩΣ

Διὰ Β. Δ. ὑπὸ χρονολογίαν 22 Νοεμβρίου ἐ. ἔ. συνιστᾶται Μητροπολιτικὸν Γραφεῖον ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως.

ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου συνεδρίασα πρὸς πληρωσιν τῆς κενῆς ἑδρᾶς τῆς Πατρολογίας μετὰ τῆς Ἑρμηνείας τῶν Πατέρων, ἐξέλεξε τακτικῶν αὐτῆς Καθηγητὴν τὸν κ. Δημ. Σίμου Μπαλζῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Πληροφορίαι ἐκ Καΐρου ἀναφέρουσιν, ὅτι συνεκλήθη πρὸς σύσκεψιν περὶ διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ παρελθόντος μηνὸς Σύνοδος ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Φωτίου. Τῆς συνόδου ταύτης μετέσχον ἅπαντες οἱ Μητροπολίται τοῦ Θρόνου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Εἰδήσεις ἐξ Ἀμερικῆς ἀναφέρουσιν, ὅτι μέγας ἐπικρατεῖ ἐκεῖ ἐνθουσιασμός ὑπὲρ οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων. Τὸν ἐπὶ τῷ σκεπῶ τούτῳ ἔχει διατριβόντα ἀπεσταλμένον τοῦ Πατριαρχείου Ἀρχιεπίσκοπον Νεαπόλεως Παντελεήμονα ἐνίσχουσιν διαπρεπεῖς κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀμερικανικοῦ λαοῦ. Ἐν δεῖπνῳ τινι, ἐν Φιλεδέλφειᾳ δοθέντι πρὸς τιμὴν αὐτοῦ, ἀρκετοὶ κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ τῆς Ἐπισκοπῆς Πενσυλβανίας ἐγένοντο σκέψεις περὶ ἐξευρέσεως 3 000.000 δολλαρίων ὑπὲρ τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων. Κατ' αὐτὸ ὁ δόκτωρ Ἐμμανὺλ ὠμίλησε περὶ τοῦ ἔργου καὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ Πατριαρχείου καὶ τῶν δυσχερῶν οἰκονομικῶν αὐτοῦ συνθη-

κῶν, ἀνήγγειλε δὲ συγχρόνως ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τῶν Ἑβραίων τῆς Ἀμερικής Νάθαν Στράους προσέφερε 1000 δολάρια ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτοῦ, ὅπως παραμείνῃσι τὰ χριστιανικὰ μνημεῖα εἰς χριστιανικὰς χεῖρας. Ὁ δὲ Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς ὁμοσπονδίας τῶν Ἐκκλησιῶν δόκτωρ Γεώργιος Μονγκόμερυ, ἐκφωνῶν πλήρη ἐνθουσιασμοῦ λόγον ἀνέπτυξε τὴν σημασίαν, ἣν ἔχει ἡ Ἱερουσαλήμ δι' ὅλον τὸν χριστιανισμόν, μετὰ τὴν κατάστασιν μάλιστα εἰς ἣν περιήλθεν ἡ Κοινὸς πολις καὶ ἡ Μόσχα, μὴ δυνάμεται πλέον νὰ θεωρῶνται ἀσφαλεῖς ἔδραι τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς.

ΑΓΙΑ ΓΗ

Κατὰ τὴν «Ματὲν» τῶν Παρισίων, συνήλθεν ἐσχάτως εἰς Ἱερουσαλήμ Ἀραβικὸν Συνέδριον, ὅπερ συζητήσαν διὰ μακρῶν τὸ ζήτημα τῆς Παλαιστίνης κατέληξεν εἰς τὴν ἀπόφασιν, κατὰ τὰς ἐξ Ἱερουσαλήμ πληροφορίας, νὰ ἀναλάβῃ τὸ ἀραβικὸν στοιχεῖον τὴν διοίκησιν τῆς χώρας. Αἱ ληφθεῖσαι ἀποφάσεις συνοψίζονται ὡς ἑπεται :

1ον) Ἡ Παλαιστίνη νὰ παραμείνῃ ἀραβικὴ, ὡς ἐκ τῶν Ἀράβων κατοίκων τῆς, καὶ ἐλευθέρᾳ ἀπὸ οἰονδήποτε ξένου ἢ σιωνικῶν δικαιώμα ἢ ἐπιρροῆν, ἐφ' ὅσον ἡ χώρα εἶνε μέρος τῶν ἀραβικῶν χωρῶν.

2ον) Ἡ Ἀραβικὴ νὰ εἶνε ἡ ἐπίσημος γλῶσσα τῆς χώρας.

3ον) Δὲν ἀναγνωρίζονται ἡ δὴλωσις Μπάλφουρ, τὸ σύνταγμα τῆς Παλαιστίνης, τὰ συμβούλια νομοθετῶν καὶ συμβουλευτῶν καὶ τὸ ἀραβικὸν πρακτορεῖον ἡ οἰαδήποτε ξένη ἐπιρροή.

4ον) Τὸ Κόμμα θὰ ζητήσῃ τὸν σχηματισμὸν ἰθαγενεῶς δημοκρατικῆς Κυβερνήσεως, ἐν τῇ πλήρει αὐτῆς σημασίᾳ, καθὼς καὶ πολιτεύματος ἀρεστοῦ εἰς τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ λαοῦ.

5ον) Τὸ κόμμα θὰ ζητήσῃ ἐπιμόνωσιν τὸν σχηματισμὸν ἀντιπροσωπευτικοῦ συμβουλίου, λαϊκῶς ἐκλεγομένου, ὅπως εἰς τὰ ἄλλα κράτη. Μόνον τὸ συμβούλιον τοῦτο θὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα νὰ νομοθετῇ συμφώνως πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς χώρας ἐφ' ὅλων τῶν κλάδων τῆς ζωῆς.

6ον) Τὸ κόμμα θὰ ἀναλάβῃ συνεχῆ ἀγῶνα πρὸς λύσιν τοῦ παλαιστινιακοῦ προβλήματος καὶ θὰ φέρῃ τὰ παράπανα τῆς χώρας εἰς τὸν πεπολιτισμένον κόσμον, ὅπως καρδίαν συμπαθείας καὶ διαδῶσῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ θὰ ἐξάρῃ τὴν σπουδαιότητα τῶν παραπόνων αὐτῆς ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ιστορίας καὶ τῶν νομίμων δικαιῶν. Θὰ μετέλθῃ πάντα τὰ νόμιμα μέσα ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καὶ τῷ ἐξωτερικῷ ὄργανοῦν διαλέξεις καὶ συζητήσεις γραπτὰς ἢ προφορικὰς καὶ γενικῶς διαδίδον τὰς ιδέας του κατὰ λογικὸν καὶ ἔκτακτον τρόπον.

7ον) Αἱ δημόσιαι ὑπηρεσίαι θ' ἀνατίθενται εἰς ἱκανοὺς Παλαιστινίους καὶ εἰς οὐδένα ἄλλον, ἐν περιπτώσει δὲ ἀνάγκης θὰ ζητηθῇ ἡ βοήθεια ἐιδικῶν.»

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Κατὰ πληροφορίας ἐκ Ρώμης ἐντὸς τοῦ τελευταίου δεκαήμερου τοῦ παρόντος μηνὸς τὸ Βατικανὸν θὰ συγκαλέσῃ σύνοδον τῶν Καρδιναλίων, ἐν ἣ ἡ Αὐτοῦ Ἀγιότης, ὁ Πάπας, θὰ ἐκθέσῃ τὰ τῆς ἐπισκέψεως τῶν Βασιλέων τῆς Ἰσπανίας, θὰ ἐκφράσῃ τὴν λύπην του, διότι βλέπει κλονιζομένην τὴν εἰρήνην τῆς Εὐρώπης θὰ ἀνακηρύξῃ τρεῖς νέους καρδιναλίους : τὸν Ἀριεπίσκοπον Νέας Ὑόρκης, τὸν ἐπίσκοπον Κάρολον Περράκι καὶ τὸν ἐπίσκοπον τῶν «Ἀγίων Πατέρων» τοῦ Περού· θὰ διορίσῃ δὲ ἀρχιεπισκόπους Νέας Ὑόρκης, Σικάγου, Βαλεντίας, Βαρκελώνης καὶ Τουρίνου.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ἐν διαλέξει αὐτοῦ, ἀναγνωσθεῖσα, κατὰ τὴν Γ' Γενικὴν Συνέλευσιν τῶν μελῶν τοῦ Ἱερατικοῦ Συνδέσμου Θεσσαλονίκης τῇ 28ῃ Ἰουνίου ἔ. ἔ. καὶ δημοσιευομένη ἐν τῷ «Γρηγορίῳ Παλαμᾷ» ὁ Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Γεννάδιος παρέχει βροχεῖαν ἐκθεσιν τῶν κατὰ τὸ ἐν Rörtschach τῆς Αὐστρίας καὶ κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ Ἰουνίου ἔ. ἔ. συνελθόν Β' Παγκόσμιον Συνέδριον τῆς Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος τῶν Νέων. Κατ' αὐτὸ συνήλθον ὑπὲρ τοῦς ὀκτακοσίους καὶ πλέον ἀντιπρόσωποι, ἐν εἰς καὶ ἀντιπρόσωποι Ἐκκλησιῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν ὀργανώσεων, προσερχόμενοι ἐκ πενήτεκντ' τριῶν χωρῶν πασῶν τῶν ἡπείρων, παρεῖστη δὲ καὶ ὁ Παναγ. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης ὡς ἐπιτιμὸς πρόεδρος τοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τμήματος τῆς Χ. Α. Ν.

— Πρὸ τῆς Ἀγορᾶς τοῦ παρὰ τὸν Ἀλμυρὸν τῆς Θεσσαλίας προσφυγικοῦ συνοικισμού Νέας Ἀγχιάλου, ἀνασκαφαὶ ἐνεργηθεῖσαι ἐφέτος ἔφερον εἰς φῶς Χριστιανικὴν Βασιλικὴν μετὰ τριῶν στοῶν, Νάρθηκος καὶ μεγαλοπρεποῦς Αἰθρίου, μήκους 54 μ. καὶ πλάτους 20 μ. Ἀνευρέθησαν ἐπίσης αἱ βάσεις τῶν κιονοστιχιῶν, τμήματα μαρμαρίνου σωλέα μετὰ γλυφῶν καὶ τὸ μαρμαρίνον βάθρον τοῦ δεξιᾶ τοῦ σωλέου ἄμβωνος, ἀνεκαλύφθησαν δὲ πολλὰ ἀρχιτεκτονικὰ μέλη, κιονόκρανα τῶν χρόνων τοῦ Θεοδοσίου, γείσα, θωράκια καὶ ἄλλα, πάντα εἰργασμένα καλλιτεχνικώτατα. Διὰ τῶν ἀνακαλύψεων τούτων πιστεύεται ὅτι διεκρινίζεται ἡ ἀκρὴ τῶν Ἑλληνικῶν χωρῶν καὶ μάλιστα εἰς Θεσσαλίᾳ τατὰ τοὺς περὶ τὸν Ἰουστινιανὸν χρόνους, καθορίζεται δὲ καὶ ἡ θέσις τῶν Χριστιανικῶν Θηβῶν. Ἐκτὸς τῆς ἀνασκαφῆς Βασιλικῆς προσδιορίσθησαν διὰ δοκιμαστικῶν ἐρευνῶν εἰς τὴν περιόχην τῶν Θεσσαλικῶν τούτων Θηβῶν ὅ ἕτεροι χριστιανικοὶ ναοί, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἰς ἔχει δάπεδον μετὰ μουσειώματος.

— Ἐωρτάσθη πρὸ τινος ἐν Πράγῃ Τσεχοσλοβακίας καὶ ταῖς ἐπαρχίαις πανηγυρικῶς ἡ ἐπέτειος τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου τοῦ Ἰωάννου Χοῦς, ἦν ὁ Τσεχικὸς λαὸς θεωρεῖ ὡς ἐθνικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἐορτήν. — Ἐπίσης τὸ λαϊκὸν κόμμα διωργάνωσεν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ διάδηλώσεις ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐορτῆς τῶν ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου, ἐπιδιώκον δι' αὐτῶν νὰ ἐπιτελέσῃ προπαγάνδαν ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως Ἀνατολικῆς καὶ Δυτικῆς Ἐκκλησίας, καθόσον θεωρεῖ τὴν ἐνωσιν ταύτην ὡς πολῦτιμον ἐχέγγυον τοῦ μέλλοντος τοῦ Τσεχικοῦ ἔθνους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

* Ὑπὲρ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὁφανογραφείου Βουλαιαγμένης
Αἰδ. Νικ. Λειβαθηνὸς Καπνικερέας δεχ. 227.50, αἰδ. Θ. Ματαράγκας Ναοῦ Ἁγίας Μαρίας δεχ. 157.50, αἰδ.* Αθ. Παπαδόπουλος Εὐαγγελιστρίας Πειραιῶς 3 183, αἰδ. Ἐλευθ. Τοικάνης Ἀγ. Φιλίππου Βλασσαροῦς 250, αἰδ. Ἰω. Τοικόπουλος Μητροπόλεως Ἀθηνῶν 255, Ἡλ. Σοφὸς 32.50, Νικ. Σφακιωτάκης Προφ. Ἡλίας Πειραιῶς 380, Μχ. Δήμας Ἀγ. Δημητρίου Κερατέας 82, Ἰερ. Ἀκακ. Λαυριώτης Ἀγ. Τριτάδος Πειραιῶς 620, Παν. Γερμ. Φρονιτῆρ Μονῆς Σαλαμίνας 183, αἰδ. Κ. Θωμᾶς Ἀγ. Παρασκευῆ Μεγάρων 1 0, Ἀγ. Δημητρίου 25, Ἀρχ. Θεοκλ. Σφήνας Ἀγ. Κοινίου Πειραιῶς 457, αἰδ. Κλωσίδης 21. Νεκροταφείου Ἀθηνῶν 46, Στ. Γλητοῦς καὶ Ἡλ. Μαρζάκας 450, αἰδ. Γεωρ. Στεφανόπουλος Ναοῦ Δαφνίου 409, Ἄρυστῃ Βερροιοπούλου καὶ Διασολοῦ Μιχαήλδου Λυφῶα 471.10, αἰδ. Κ. Ἀναγνωστοπούλου Ἀγ. Ἀσωμάτων 200, Αἰδ. Ἀναγνωστοπούλου Ἀγ. Ἀσωμάτων 430, Μητροπολίτης Γυθείου 105, αἰδ. Γεωρ. Καλλι-

τεύκης Ἀγ. Γεωργίου Κυψέλης 108, αἰδ. Σπυρ. Παπαμελετίου Ἀγ. Ἰωάννης Μαραθῶνος 43.—Ἀρ. Εὐθ. Δελαλής Προφ. Ἠλίου Παγκρατίου 434.20, Ἀρ. Εὐθ. Δελαλής Ἀγ. Παρασκευῆ 404.

Σπυρίδων Παπαμελετίου, ἱερ. Ἀγ. Ἰωάννου Μαραθῶνος, δρ. 43. Βασίλειος Κυριαξῆς ἱερ. Ἀγ. Δημητρίου Κηφισιάς δρ. 250. Νικόλ. Περάκης ἱερ. Ἀγ. Δημητρίου Ψυρρή δρ. 200. Ἀνθίμος Τσάτσος ἀρχ. Ἀγ. Ἰωάννου Γαργαρέτας δρ. 790. Διονύσιος Παπανικολάου Ἀγ. Ἰωάννου Δαμαλά καὶ Ἀγ. Γεωργίου Πόρου δρ. 259. Στυλιανός Λιάτσος ἱερ. Ναοῦ Ἀγίτης δρ. 345. Ἰωάννης Διαμαντόπουλος δρ. 100. Ν. Μπιτσάκης ἱερ. Ναοῦ Χρυσοποδαρητίσης δρ. 200. Γ. Πρεβεδέρος ἱερ. Ἀγ. Μηνῆ, Ἀγ. Δημήτριος, Ἀγ. Ἀνδρέας Σαλαμίνας, Ὑπερ. Θεοτόκου Μουλκίου δρ. 114.20. Ἰωάννης Γεωργιάκης Κοίμηται Θεοτόκου Σπάτα δρ. 302. Γ. Στεφανόπουλος ἱερ. Ἀγ. Ἐλεούσης Κολοκυνθοῦς δρ. 505. Γ. Στεφανόπουλος Ἀγ. Ἰωάννου Ψυρρή δρ. 130. Π. ν. Παναγιωτόπουλος ἱερ. Μεταμορφώσεως Σωτήρος δρ. 62.10. Γ. Στεφανόπουλος ἱερ. Ἐσταυρωμένου Κολοκυνθοῦς δρ. 100. Μητροπολίτου Τριφυλλίας καὶ Ὀλυμπίας δρ. 1391.50. Μητροπολίτου Σύρου, Τήνου δρ. 1753.45. Μητροπολίτου Μεσσηνίας δρ. 2317. Μητροπολίτου Πατρῶν δρ. 965.35. Ἀντωνίου Κοκκίνου Ἀγ. Σπυρίδων δρ. 80. Ἰερὸς Ναὸς Σκοτεινῆς δρ. 100. Κων. Κλικῆς ἱερ. Ναὸς Κυλῶν δρ. 100. Ἐκκλ. Συμβουλίου Ἀγ. Ἰωάννου Καλυβτίου δρ. 15. Ἐκκλ. Συμβουλίου Ἀγ. Βλασίου ἐν Καραμπάτῃ Βόλου δρ. 15. Χριστ. Καραγιαννόπουλος ἱερ. Ἀγ. Ἰωάννου Ρέντη δρ. 200. Ἱερὰ Μονὴ Εἰκοσφοινίσης δρ. 5.000. Σπυρ. Ρούνη Μεταμορφώσεως Τριπόλεως δρ. 20. Δημ. Κουτσουράκης Ι. Ναὸς Λεβιδίου δρ. 130. Γ. Παπαμερκουρίου ἱερ. Ναοῦ Γαργαρέτας δρ. 200. Ν. Λαμπρόπουλος ἱερ. Ἀγ. Ἰωάννου Βουλιαγμένης δρ. 138. Παν. Ραυτόπουλος ἱερ. Ἀγ. Γεωργίου Ἐλευσίνος δρ. 75. Κ. Τσαβάρας Προεδρος Ἐκκλ. Συμβουλίου Βιλλίων δρ. 100. Ἐμμανουὴλ Θεοχάρης Εὐαγγελισμὸς Θεοτόκου Λαυρίου δρ. 100. Γ. Σ. Σχοινῆς, Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου Μεγάρων δρ. 105. Μονὴ Πεντέλης 5.475. Ἀρχιερ. Ἐπίτροπος Μονεμβασίας καὶ Λακεδαιμόνος δρ. 1195. Σταύρου Παπαϊωάννου Προφ. Ἠλίας Παγκρατίου δρ. 134.45. Ἀλκιβιάδης Τσημῆς ἱερ. Ἀγ. Διονυσίου Πειραιῶς δρ. 139. Μητροπολίτης Τριφυλλίας δρ. 202. Μητροπολίτης Λαρίσης δρ. 1495. Δημ. Κοτσίκος Εἰσοδίων Ἀμαλιάδος δρ. 110. Μητροπολίτης Κυθήρων δρ. 197.30. Στυλ. Βλυσίδης Ἀγ. Νικολάου Πευκακίων δρ. α' δόσ. 500 β' δόσ. 100. Ἐκκλ. Συμβούλιον Θεοτόκου Στύρων Εὐβοίας δρ. 25. Ἐκκλ. Συμβούλιον Ἀγ. Ἀνδρέου Ποταμ. δρ. 25. Μητροπολίτης Ναυπακτίας 145. Χριστ. Χατλῆς δρ. 1686.50. Ἰωάν. Διαμαντόπουλος δρ. 100. Γρηγ. Πετρόπουλος Ἀγ. Νικολάου Ραγκαβᾶ δρ. 150. Μητροπολίτης Ἀργολίδος δρ. 1225. Μητροπολίτης Θήρας δρ. 400. Ἀρχιερ. Ἐπίτρ. Θυρέας καὶ Βρασιῶν 234. Γαβρ. Γκίνης Ἀγ. Δημητρίου Κουβαρᾶ δρ. 100. Μητροπολίτης Ἡλείας δρ. 1500. Ἀλέκος Χανούσης δρ. 910. Γ. Στεφανόπουλος Ἀγ. Δημητρίου Ψυρρή δρ. 970. Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον Μονῆς Γαλατάκη δρ. 4000.

Ὁ Ταμίης
Γ. Ἐρμογένης

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Δημητρίου Σίμου Μπαλάνου, Χριστούγεννα, Πρώτη Ἰανουαρίου — Θεοφάνεια. Ἐκδοσις Συλλόγου Ὁφελίμων Βιβλίων. — Μετὰ τῆς διακρινούσης αὐτὸν σαφηνείας ὁ σ. τοῦ παρόντος βιβλίου ἐξετάζει ἐξ ἐξήκοντα καὶ τρεῖς σελ. τὰς τρεῖς ταύτας ἑορτὰς ὑπὸ θρησκευτικῆν, λαογραφικῆν, ἀρχαιολογικῆν καὶ καλλιτεχνικῆν ἔποσιν. Εἰς τὰς σελ. 64--70 παραθέτει τὰς σχετικὰς πρὸς τὰς ἑορτὰς ταύτας περιτοπὰς τῆς Κ. Δ.

Δ Η Μ Ο Π Ρ Α Σ Ι Α Ι
Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς
τῶν Ἀσωμάτων Πετρᾶκη

Προκηρτῆται ὅτι :

Ἐκτίθεται εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν τὴν 23ην Δεκεμ. ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 τῆς μεσημ. ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Κακουργιοδικείου Ἀθηνῶν, ἐνώπιον συμβολαιογράφου καὶ ἀντιπροσώπου τῆς Μονῆς 1) ἢ ἐκποίησης ἐκτάσεως 23 στρεμμάτων χέρσου πέραν τοῦ Κεφαλαρίου, κατὰ διάγραμμα τοῦ Μηχανικοῦ τῆς Μονῆς Ε. Τζουμέρκα, 2) ἢ πενταετῆς μίσθωσις τοῦ λατομείου Ἀμιάντου Καρέως τῆς Μονῆς καὶ 3) ἢ πενταετῆς μίσθωσις τοῦ λατομείου οἰκοδομησίου πέτρας ὑπ' ἀριθ. 1, 2, καὶ 3 ἐν θέσει Ἁγίου Ἰωάννης Θεολόγος» Μετοχίου τῆς Μονῆς.

Οἱ σχετικοὶ ὄροι τῶν διακηρύξεων εἶναι κατατεθειμένοι ἐν τῷ Γραφεῖῳ τῆς Μονῆς, καὶ οἱ βουλόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι γνῶσιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Δεκεμβρίου 1923

Ἐπίσης προκηρτῆται ὅτι :

Αἱ προκηρυχθεῖσαι διὰ τὴν 16ην Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. δημοπρασίαι 1) Περὶ ἐκποίησησεως τοῦ ἐν θέσει «Καμτζῆκι» τῆς Κηρυσίας κτήματος τῆς Μονῆς καὶ 2) ἢ δεκαετῆς μίσθωσις τῶν πέριξ τοῦ Μετοχίου Ζωοδόχου Πηγῆς ἀγρῶν ἀναβάλλονται διὰ τὴν 23ην Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 τῆς μεσημ. ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Κακουργιοδικείου Ἀθηνῶν.

Ὡσαύτως τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ ὥραν καὶ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ ἐνεργηθήσονται αἱ ἐξῆς ἐπαναληπτικαὶ δημοπρασίαι λόγῳ μείζονος προσφορᾶς :

1) Ἡ ἐκποίησης τοῦ ὑπ' ἀριθ. 17 οἰκοπέδου τῆς Μονῆς ἐν Παγκρατίῳ, 2) ἢ πενταετῆς μίσθωσις τῶν ἐν Ἀμαρουσίῳ καὶ Κηρυσίᾳ λατομείων γωνιαίων λίθων 3) ἢ πενταετῆς μίσθωσις τοῦ δικαίωματος τῆς ἐξαγωγῆς χώματος καὶ ἄμμου ἐκ τῶν παρὰ τὸ Γουδί καὶ ἀμπελοκήποις κτημάτων τῆς Μονῆς καὶ 4) τέσσαρα ἐκ τῶν ὑπολειφθέντων τῆς β' σειράς οἰκοπέδων Κεφαλαρίου Κηρυσίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Δεκεμβρίου 1923.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον

Ἀρχιμ. Νικόδημος Ἀντωνίου, Ἀρχιμ. Σεραφεῖμ Κωνσταντινίδης, Θεοδόσιος Ταμπούρος

Ἐν τοῖς Γραφεῖοις τῆς Ἐκκλησίας εὐρηγνται πρὸς πώλησιν :

Γρηγορίου Παπαμιχαήλ,

Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὡς ἱστορικὸν πρόσωπον. Ἐκδ. Β'. 1923 (σελίδες 232).

Τοῦ αὐτοῦ, Ἐκκλησία καὶ Θεάτρον. (Σελίδες 329). [Ἀπομένουσιν εὐάριθμα ἀντίτυπα]. Τιμ. δρχ. 50.

Ὀλίγιστα δ' ἀντίτυπα ἐκ τῶν ἐξῆς ἔργων τοῦ αὐτοῦ :

Ἐπιστήμονες καὶ Θρησκεία. (Ἀπολογητ. μελέτη). Δρχ. 40.

—Τὸ πρόβλημα τῶν Κόσμων. Δρχ. 25 — Πνευματισμὸς καὶ Χριστιανισμὸς. Δρχ. 30. — Ἡ «Κοινὴ» Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἐν σχέσει πρὸς τὴν τῶν Ἀγίων Γραφῶν. Δρχ. 40. — Ἡ καθῆξις τῶν νεκρῶν. Δρχ. 10. — Βουδδισμὸς καὶ Χριστιανισμὸς. Δρχ. 10. — Ὁ Πατριωτισμὸς (μελέτη ψυχολογικῆ καὶ παιδαγωγικῆ). Δρχ. 5. — Σοσιαλισμὸς καὶ Χριστιανισμὸς. Δρχ. 5.

Τόποις «Φοίνικος», Σταδίου 38, Ἀθῆναι